

slaven. Onder de invloed van het Nederlands, de Afrikaanse Ijo-taal en de lokale tong van de Arawak-indianen ontstond uiteindelijk een nieuwe taal: het Berbice Dutch.

Het Berbice Dutch, onder sprekers ook bekend als *di lanshi* (de taal), was een unieke taal die geen lang leven beschoren was. Verschillende factoren hebben ervoor gezorgd dat een steeds kleinere populatie de taal gebruikte. De belangrijkste oorzaak was waarschijnlijk de komst van de Engelse overheersing begin negentiende eeuw. De taal van de nieuwkomers werd overgebracht op de bewoners van de Nederlandse kolonies en onmisbaar als voertaal voor het dagelijkse leven in Guyana. Voor de nakomelingen van de sprekers van het Berbice Dutch werd de taal steeds minder interessant. Als gevolg wordt het nu niet meer gesproken.

Veldwerk

Voor het bestuderen van het Berbice Dutch trok onderzoeker Silvia Kouwenberg eind jaren '80 naar Guyana. Zo'n tien jaar ervoor was de taal herontdekt door onderzoekers. Kouwenberg bezocht de nederzettingen aan de rivier meerdere malen en bouwde een band op met verschillende bewoners. Door het houden van gesprekken over allerlei onderwerpen leerde ze de taal en ook de cultuur goed kennen.

Kouwenberg (links op de foto) nam de interviews op en maakte aantekeningen en transcripties van de opnames. Dat onderzoeksmateriaal is van vitaal belang voor de kennis en het behoud van de uitgestorven taal. Frans Hinskens, professor in de taalwetenschappen en werkzaam bij het Meertens Instituut, beaamt dit:

“Samen met Kouwenberg’s grammatica en studies van aspecten van het Berbice

Dutch, vormen de opnames een uniek document van deze taal, die inmiddels ook uitgestorven is. Het materiaal (...) is ook uniek vanwege de grote verdieping die het heeft mogelijk gemaakt van de inzichten in de Nederlandse creooltalen en creooltalen in het algemeen.”

Bewaard voor de toekomst

In het archief van het Meertens Instituut is het werk van Silvia Kouwenberg in te zien en te beluisteren. De gedigitaliseerde opnames van de interviews en het bijbehorende onderzoeksmateriaal zijn opgenomen in de digitale collectie. Naast de collectie Berbice Dutch bevat het digitale archief een divers aanbod van andere onderzoeksdata. Deze data zijn in de afgelopen jaren verzameld, gedigitaliseerd en beschreven.

Het Meertens Instituut is in het bezit van het *Data Seal of Approval* en kan een veilige, duurzame en toegankelijke opslag van de verzameling waarborgen. Binnenkort zal de metadata van het Berbice Dutch ook beschikbaar worden gesteld via de Europese infrastructuur CLARIN (Common Language Resources and Technology Infrastructure), zodat deze vergeleken kan worden met andere bronnen.

Een bijdrage van Lisette van Dinther en Douwe A. Zeldenrust. Voor meer informatie kunt u terecht bij Douwe Zeldenrust (Coördinator Onderzoekscollecties Meertens Instituut).

Bronnen:

Kouwenberg, Silvia (2011, December 29) “Berbice Dutch”, Sprog museet
<http://sprog museet.dk/kreolsprog/berbice-dutch/>

Kouwenberg, Silvia (1994) “A grammar of Berbice Dutch Creole” Berlin : Mouton de Gruyter

Kaart (1720) in afbeelding te vinden op [Flickr.com](#): "Naukeurige platte grond van den staat loop van Rio de Berbice met derzelver plantagien in de geotrojeerde colonie de Berbice" (Norman B. Leventhal Map Center).

Foto in tekst: de onderzoeker interviewt Arnold King (via <http://sprog museet.dk/kreolsprog/berbice-dutch/>)

Deel dit via: Twitter Facebook LinkedIn

Telefoon: 020 462 85 00
Fax: 020 462 85 55
Email: info@meertens.knaw.nl

Postadres
Postbus 94264
1090 GG
Amsterdam

Bezoekadres
Joan Muyskenweg 25
1096 CJ Amsterdam

 Like 1.9K

 @meertens_knaw /MeertensInstituut RSS

NEDERLANDS | ENGLISH (UK)

© 2013 Meertens Instituut

[disclaimer](#)